

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovarisa
v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarish izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Vse leto velja . . . 10.— K
pol leta . . . . . 5.— „
četrt leta . . . . . 2:50 „
posamezne številke po 20 h.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h

„ „ „ dvakrat . . . 12 „

„ „ „ trikrat . . . 10 „

za nadaljna uvrščenja od petit-vrste po 8 h.

Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštnine 15 K.

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovarisa
v Ljubljani.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

Počitniški tečaj v Mariboru.

V Mariboru, meseca septembra.

Znano je, da slovensko učiteljstvo ne stremi samo po izboljšanju svojega res slabega gmotnega stanja, temveč tudi po večji izobrazbi. Ono se ne zadovoljuje samo z znanjem, ki si ga je pridobilo na učiteljskih, temveč si nabavlja po možnostih množico knjig in obilico periodičnih spisov, ki jih marljivo študira. Kdor je bil že kdaj kot gost na zborovanjih učiteljskih društev, ve, da se tam razpravljajo ne le stanovska, ampak tudi druga aktualna vprašanja. „Zveza slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem“, ki šteje čez 600 članov, je priredila letos prvi počitniški tečaj za slovensko učiteljstvo. Ta se je vršil v dneh 5., 6. in 7. septembra 1910 v mariborskem Narodnem domu. Pisali smo že o tem tečaju ter priobčili tudi njegov vzpored, danes hočemo nakratko objaviti, kako se je vršil.

Že v nedeljo, dne 4. t. m., so prihiteli učitelji in učiteljice v Maribor; imel se je vršiti prijateljski sestanek kot otvoritveni večer. Ker pa se je učiteljstvo pomešalo med svoje številne znanke in znanke neučitelje v raznih prostorih Narodnega doma, ni pravzaprav bilo oficialnega otvoritvenega večera z govori; pač pa prijateljski sestanek v pravem pomenu besede. V ponedeljek ob 8. uri zjutraj pa se je začelo resno delo.

Učiteljstvo se je zbralo v svetli in zračni mali dvorani v prvem nadstropju, ki je bila izpremenjena v učno sobo. Sprejati oder z mizo za predavatelja, ob strani šolska tabla, po dvorani pa mize in stoli. Na mizah pisalni papir, pripravljen za zapisovanje opazk. Na oder je stopil zvezin predsednik tovarisa, nadučitelj v Ormožu. Pozdravil je v imenu vodstva Zveze predavatelje in slušatelje ter otvoril prvi

slovenski učiteljski počitniški tečaj. Omenjal je, da je tudi počitniški tečaj kakor vsaka dobra stvar dobil precej nasprotnikov. Teh je tudi med učiteljstvom samim. Nekaterniki so odsvetovali tečaj v tem burnem času, ko bije učiteljstvo boj za gmotno izboljšanje, češ, reklo se bo, učitelj in učiteljica imata preveč denarja, da lahko prisostvujeta takim prireditvam. „Mi pa, ki smo se zbrali v tej dvorani, pravimo, ravno ker se bojujemo v zgoraj omenjenem smislu, naj javnost vidi in spozna, da se poteguje slovensko štajersko učiteljstvo ne le za svojo gmotno korist, ampak tudi za nadaljevanje stanovske izobrazbe. Pritrgati si moramo drugod, da prebijemo par dni tukaj, kjer se nam bo gotovo nudila dobra in koristna duševna hrana. Porok zato nam so predavatelji-strokovnjaki.“

Nato je še posebej pozdravil navzočega ravnatelja Schreinerja kot priznanega in poznanega našega pedagoga in prijatelja.

Začel je predavati priljubljeni ravnatelj Schreiner. Izbral si je primerno in važno nalogo, ki pa je tudi precej kočljiva: **Sexualna (spolna) pedagogika**. Spolna vzgoja je velevažna; zakaj ravno v letih spolnega razvijanja se ponesreči toliko in toliko mladih ljudi, ki pozneje celo življenje obžalujejo svoje prestopke. Padli so, ker niso bili vzgojeni v to, da bi znali kljubovati spolnim nagonom in mamljivostim. Predavatelj je najprej govoril o spolni etiki, in sicer o pomenu spolnega nagona z osebnega, narodnega in državnega stališča, o pravosti spolnega življenja in o potrebi spolne vzgoje; nadalje o sedanji spolni vzgoji in nje posledicah, o novih apostolih na polju seksualne vzgoje (n. pr. pisateljica Key itd). Končno je razpravljal o tem, ali je primerno doraščajočo mladino poučiti o spolnem življenju — o telesni utrditvi, o krepki volji in o značaju. Svoje predavanje je razdelil na tri ure, to je vsak dan po eno uro od 8.

do 9. ure popoldne. Ker bo predavatelj gotovo objavil svoje predavanje, ni nam sedaj namen obsejnejše poročati. Omenimo le, da je učiteljstvo z velikim zanimanjem sledilo besedam svojega duševnega voditelja na polju vzgoje.

Drugi predavatelj, ki je tudi tri dni predaval po eno uro, je bil sedaj najboljši matematik-metodik, profesor L. Lavtar. Njegova razprava „**Pojmovanje goniometričnih funkcij**“ je bila, četudi deloma težavna, vendar izvedena tako, da so slušatelji lahko sledili predavateljevim besedam in njegovemu računanju na tabli ter so dobili vpogled v tozadevno snov. Najprej je razložil, kaj je funkcija, nato, kaj je geometrična funkcija in kaj je kotomerna ali goniometrična funkcija. Nadalje je razpravljal o sinus, kosinus, tangenti, kotangenti, sekanti in kosekanti, o goniometričnih črtah in njih merskih številah ter o premembi goniometričnih funkcij s premembo kota.

Sledila je razrešitev pravokotnih trikotnikov. Uvedel je slušatelje v logaritmovanje, jih poučil o Briggsovih logaritmihi, o rabi logaritmovnikov (poiskanje in izračunavanje mantis in karakteristike) ter izvedel več tozadevnih primerov. Tudi to predavanje se priobči v strokovnih listih. Važno je zlasti za one, ki nameravajo delati izpit iz druge skupine za meščanske šole.

Tretje predavanje v ponedeljek je bilo od pol 11. do pol 12., in sicer o pepelu v kemičnem, rastlinskem in gospodarskem oziru. Izborni je predaval profesor dr. Poljanec. Imel je na mizi polno kemikalij in je svoje predavanje izdatno podpiral z mnogimi poizkusi. Četudi je učiteljstvo že iz kemije pepel znan, mu je vendar nad vse zanimivo predavanje podalo nov vpogled v to stroko. Imenitno je dr. Poljanec ne le razlagal kemijske sestavine pepela, temveč je zlasti razložil njih pomen za rastlinstvo. Govoril je tudi o umetnih gnojilih.

Popoldne od 4.—6. ure se je vršilo šolsko-higienično predavanje g. dr. A. Schwaba, zdravnika v Celju. Pripeljal se je za to nalašč v Maribor s svojim zobotehnikom. Higiena zobinust se sicer dandanes na dolgo in široko razpravlja na ljudstvu namenjenih shodih; o tem predmetu je že velika literatura — ali tako primerno poljudno še nismo nikogar v tej stroki slišali govoriti, tudi se ne spominjamo tako jedernatega spisa brez nepotrebnih primezij. Predavatelj pa je tudi nazorno obravnaval svojo temo. Imel je mnogo slik in še več preparatov seboj. V uvodu je g. zdravnik nakratko razložil pojem terminov zdravilstvo, higiena. Nato je omenil, da zlasti oni organi človeškega trupla radi zbolijo, ki so na površju; zakaj ti so najbolj pristopni bakterijam in sploh bolezenskim klicam. Prešel je na usta, ki so vrata k notranjim organom. Premnogo škodljivosti, namenjenih v pljuča in v želodec, se pri pravem ravnanju pokonča že v ustih. Tvarine, ki pridejo v pljuča in v želodec, se v ustih lahko tako prikrojijo, da so zdravju prikladne. Razložil je anatomijo ust ter končno došel do sledečih pravil: Gledati je na snažnost ust in grla. Priporočal je ustne tablete Pergenol. Nikdar naj se denar, svinčnik itd. ne devljejo v usta. Ne pij iz skupnih vrčev! Ne jej iz skupnih skled, žlic! Vaje v petju in smehu so priporočati. Kajenje ustom ni škodljivo itd. Omenil je razne ustne in vratne bolezni: difterijo, škrlatico, dušni kašelj, mumps. Ob tej priliki se je podal nekoliko na polje bakteriologije in kirurgije. Obsojal je poljubovanje ter jel razpravljati o zobeh. Pomen zob za lepoto in prebavljanje. Barvanje zob pri raznih narodih. Anatomija zob. Mlečniki, stalni zobje; razlika, higiena teh in onih. Vzroki boleznih zob so prirojeni ali pridobljeni. Razpravljal je o zobnem kamenu, o zeleni barvi zob, o zobnih bolečinah, o zobnem živcu in njega umoritvi, o „šolah“, o fistulah, o skrbutu na dlesnih itd. Poglavlje „Higiena

LISTEK.

Slovenska žena.

Referirala gđe. abit. RUSOVA na shodu narodnoradikalnih abiturientov v Trstu 26. in 27. avg. 1910, (Dalje.)

Govorim naj sedaj o slovenski ženski literaturi! Tu ne bom naštevala in opisovala posameznih pisateljic, ker bi bilo preobširno in je tudi že vsakomur znano. Slovenke pač nismo še producirale tako visokih del, da bi se moglo o njih govoriti tudi kje drugje in ne samo pri nas. Zofka [Kvedrova] bi bila edina, ki bi se morebiti mogla meriti po kakem delu z drugimi ženskimi pisateljicami. Znan je njen „Misterij žene“, iz katerega jasno odseva protest proti vsestranski ženski nesvobodnosti. To delo je tudi mnogo vplivalo na probujo našega ženskega življenja. Njena dela, zlasti ona iz prvih let njenega literarnega delovanja, so polna očitne tendence. Iz njih veje feministična, socialistična in svobodomiselná ideja. V poznejših letih pa tendenca izginja in Kvedrova postaja mirnejša karakterizovalka bodisi ženske duše ali življenja iz naroda. Njeni spisi se bolj naslanjajo na opazovanje realnega življenja kakor pa na fan-

tazijo. Slednje se posebno opaža pri Faturjevi. Hvalevredna pa je samostojnost in lahkota s katero Lea Faturjeva ustvarja svoje umotvore.

Sicer so pa tudi nekatere stvari Pavline Pajkove precej vredne. Ko bi natančneje in v celoti preštudirali njene vodilne misli in opazovali glavne poteze ženskih značajev, bi našli pač marsikaj, zaradi česar bi jo mogli približati vrsti modernih feministk. V onih letih, ko je bil pri nas feminizem znan komaj po imenu, so že Pajkovi prihajale misli o ženski enakopravnosti. Tudi ona je měla moderni smisel za opazovanje socialnih razmer.

Razvoj časa in duha je pač prinesel druge opazovalne motive. Da govorim samo o ženskah, gledata Lea Faturjeva in Zofka Kvedrova s svojima delima („Amerikanci“ in „Iz naših krajev“) ljudsko življenje s povsem drugačnega stališča kakor pa študira Pajkova meščanske in družinske razmere v svojih povestih, predvsem v „Arabeli“. Slov. pisateljice so po smeri svojih literarnih proizvodov pristašnje svojih sodobnih struj. Turnogradska, Lujiza Pesjakova in Pajkova so bolj romantičnega, idealističnega značaja. V svojih pesmih obravnavajo povečini lirične snovi, v prozi pa ljubezen, družinsko in stanovsko življenje. Novejše

slovenske pisateljice pa študirajo bolj socialno vprašanje ali psihološko analizirajo posamezne čustvene utripe človeške duše, kakor je pač moderna slovenska smer.

V vsaki drugi stroki pa smo Slovenke bolj napredovale kakor v žurnalistiki. Povsod drugje hočemo iti nekoliko paralelno, seveda bolj boječe in nesigurno z drugimi ženami, le naše časopisje je nad vse žalostno. Priznati moramo: žensko časopisje gre pri nas rakovo pot. Le pogledjmo njega razvoj! — Priobčevanje spisov po „Zori“ in drugod, nato samostojni list „Slovenka“, sedaj pa propad. Med takozvanim vrhuncem in prepodom pa dela most reklamni list „Slovenska Gospodinja“.

Če bi ne bilo Zofke in pa Faturjeve, bi ne videli v našem časopisju niti toliko, kakor v času Pajkove in Pesjakove.

S početnim zavedanjem slovenske žene se je že zbudila misel za izdajanje samostojnega ženskega časopisa, saj so že Pesjakovo nagovarjali takratni izobraženci, naj bi prevzela uredništvo ženskega lista. Izpolnila se je ta želja šele leta 1897., ko je izšla v Trstu „Slovenka“.

To je bil list, ki je napravil v našem javnem razumevanju veliko duševno revolucijo, zakaj zadel je na eni strani na absolutno versko

parolo, na drugi pa v ozkosrčno liberalno gnezdo. V resnici je bil nastop tega lista jako smel v kljub temu, da se je vendar pokazal časih nekoliko neodločnega, boječega zlasti kar se tiče verskega momenta. Enkrat razmotriva žensko vprašanje svobodno, obravnava svobodni zakon itd., na naslednji strani pa prizna, da bodi „Slovenka“ glasilo ne samo narodnega temveč tudi katoliškega ženstva. Nekateri listi poudarjajo, da niso vsi njegovi članki karakteristični za izdajatelje lista „Slovenka“ pa sama prizna in potrjuje vsebino svojih sestavkov kot svoje načelno naziranje. Glede feminističnega pojmovanja je zastopala misli splošnega svetovnega modernega ženstva od brezverske Ellen Key pa do katoličanke Vincencine de Felice Lanceloti. To posnemanje in oziranje na tuje feministke je bilo morebiti tudi vzrok, da so mislile tedanje pisateljice preveč splošno, svetovno, teoretično in premalo specialno slovensko, lokalno praktično. List je imel veliko nasprotnikov, dasi so stali na njegovi strani skoraj vsi tedanji pomembnejši mladi literati. — Po šestletnem življenju je prenehal, z njim pa je pri nas ponehalo tudi oficialno žensko gibanje. Sedanje naše žensko glasilo „Slovenska Gospodinja“ je pač ubožno, profanira ga že naslov in založniške okolnosti. (Dalje.)

Politiški pregled.

* **Skupni državni proračun.** Iz Budimpešte javljajo: Na skupni ministrski konferenci se je določilo, da se izdatki za armado v letošnjem proračunu zvišajo za 20 milijonov. Poleg tega pa pridejo v ta proračun še strahovito visoki izdatki, namreč aneksijski stroški v znesku 235 milijonov, od katere vsote odpade na Ogrsko 85 milijonov, in dalje odškodnina Turčiji za aneksijo Bosne in Hercegovine v znesku 54 milijonov. Specialno vojaške zahteve pridejo v proračun za leto 1911.

* **Nov veleizdajniški proces na Hrvaškem?** Učitelj Peter Petrovič v Zgornjem Skadru, ki je bil zaradi veleizdaje pri zadnjem zagrebškem veleizdajniškem procesu obsojen na 7 let ječe, z odlokom septemviralnega stola zagrebškega pa pogojno izpuščen na svobodo, je bil, ker se je brez vednosti preiskovalnega sodnika oddaljil od svojega bivališča in ker je imel baje zopet nove veleizdajniške govore, vnovič aretiran in izročil zagrebškemu sodišču.

* **Razburjeni Vatikan.** V vatikanskih krogih vlada velike razburjenje, ker se je o priliki proslave 40letnice osvoboditve Rima po italijanski armadi rimski župan Nathan v svojem govoru dotaknil tudi papeške nezmotljivosti, češ, da ta nezmotljivost pomenja bojkot vsega človeškega napredka.

* **Zmanjšanje števila ruskih praznikov.** Iz Petrograda javljajo: Zakonski načrt o zmanjšanju števila ruskih praznikov je našel v državnem svetu malo odziva. Zakonski načrt bo predložen dumi s poročilom, v katerem se poudarja, da ruski trgovski, industrijski in gospodarski krogi silno tožijo na veliko število praznikov — 91 na leto — ki da silno škodijo vsesplošnemu gospodarskemu razvoju Rusije.

Obrambni vestnik.

* **Iz Žetal nam pišejo:** Dne 22. septembra t. l. je bil Juri Straus, mali posestnik v Dobrini, občini žetalske župnije, pri c. kr. okrajni sodnji v Rogatecu obsojen na 7 dni zapora, poostrenega z enim postom, ker je na dan opravičbe šolskih zamud svoje hčere tov. nadučitelja M. Sotoška na časti žalil, rekoč, da je z načelnikom „limel“ itd. V pritožbi zoper šolsko kazen je na dež. šol. svet pisal neresnično trditve, ki je zopet bila žaljiva za nadučitelja. Za te žalitve je dobil omenjeno kazen.

* **Kaj je pri nas disciplinarni pregrešek!** „Slovenec“ (štev. 217.) se jezi na „Učit. Tov.“, ker zagovarja in zastopa interese učiteljstva in odkriva krivice in postavolomstva, ki jih uganja dež. šol. svet. Preti celo, da bo dež. šol. svet discipliniral vsakega učitelja, ki piše v „Učit. Tov.“! No, le naprej! Seveda oni, ki pišejo v „Slovenca“ demagoške novice in ščuvajoče članke z nasilnosti, niti za discipliniranje več niso, temveč spadajo v ječo med človeški družbi nevarne hudodelce. — Pa saj so vendar tudi ljudje okolo „Slovenca“ uvideli, kake piše imajo pri listu, ki jim več škoduje nego koristijo z gusnim pisanjem in so jih v zadnjem času postavili tudi pod kuratelo. Pa kar dva najboljša „prijatelja“ učiteljstva! Onima gospodoma svetujemo, naj le sebe rajša branita doma, da ne bosta tudi gmotno na slabšem kakor pa da izkušata čistiti grehe dež. šol. sveta. Le ne razburjajte si živcev, če ste si jih kaj okrepili na dopustu, g. Trseglav.

* **„Katoliški“ duhovnik-denunciant — obsojen.** Župnik Pfajfar v Dražgošah, ki je denunciral tov. Stupico dež. šol. svetu, zaradi česar je tov. Stupica v disciplinarni preiskavi, je bil zavoljo lažnive izjave, ki jo je podal zoper tov. Stupico, obsojen na 50 K globe. Nahujskana fantiča, ki sta po krivem pričala, pa vsak na 24 ur zapora. — Deželni šolski svet in barona Schwarz opozarjamo na to!

Štajerske vesti.

Iz ljutomerskega okraja. Tukajšnji okr. šol. svet je pred kratkim razposlal na šole v okraju ukaz c. kr. ministrstva za bogočastje in uk z dne 22. avgusta 1910, št. 27782, ki se z njim šolskim vodstvom naročuje, da bi se pri morebitni uvedbi pouka v deških ročnih spretnostih po upoštevanju krajevnih razmer ozirala zlasti na košarstvo (Korbflechterei). Kakor se poroča v zadevnem odloku c. kr. šol. sveta v Gradcu z dne 9. septembra 1910, št. 3/6355/16/10, je neka uvaževanja vredna oseba, oziroma oblast opozorila c. kr. ministrstvo za bogočastje in uk na pomen in dobre uspehe pri poizkusni uvedbi košarstva v deških ročnih delih. — Zgoraj navedeni ukaz zasluži res pozornost in, kar je največje važnosti, dejansko izvrševanje. Pouk v deških rokodelih se goji v ljudskih šolah z vedno rastočo vnemo. Kar se tiče uvedbe košarstva v njegovo obsežje, moramo konstatovati le golo dejstvo, da bi bilo to nekaj ne samo za igračkanje, marveč praktično, dobičkonosno delo. Pomisliti pa je še pri tem, da bi deček tudi v poznejšem življenju mogel zaslužiti s takim znanjem marsikatero kronico. Najnavadnejše izdelke iz košarstva potrebuje vsak kmetovalec. Koliko denarja se izmeče za te stvari in končno še se ne dobi od raznih šušmarjev najboljše blago! Kako bi poskočil ugled šole in učiteljstva, če bi naš kmetovalec uvidel, da mu šola s takim

poukom izkuša in hoče prihraniti denar! Saj je baš denar njegova Ahilova peta! Ukaz je torej umesten, hvalevreden; toda vprašajmo se, koliko učiteljev je usposobljenih v košarstvu? V tem okraju niti eden ni, v drugih okrajih bo najbrž ravnotako. Če se že zahteva od nas kaj pametnega, naj vendar merodajne šolske oblasti preskrbijo poprej za dovoljno izobrazbo učiteljstva v tej stroki! Kako naj n. pr. ukažem črevljarju, da mi izdelata pohištvo, ako se mi zarzta nikoli in nikjer ni učil? Nonsens. Ukazuje se nam — bodimo odkriti — vse mogoče, toda naše gmotne mizerije ne izkuša odpraviti noben hudič! Toda učitelji smo pri vsi svoji žalostni usodi ljudje boljše vrste, imamo „dobro voljo“ in naposled tudi „meso“. Hočemo storiti našemu ljudstvu dobrega, kar se vobče da. Tako tudi tega ukaza ne bomo prezrli; ker pa nam naše šolske oblasti v svoji mačehovski skrbi za nas ne dajo priložnosti, da bi se izučili v potrebnem, preden nam kaj dobrega ukazujejo, zato moramo in hočemo za to skrbeti sami, kakor že večkrat. A kako? Lahko! Pri Sv. Barbari v Haloza h (17 km od Ptuj) obstoji že več let c. kr. državna učna delavnica za košarstvo, ki jo prav spretno vodi in dosega krasne uspehe tamošnji nadučitelj tov. Ant. Ogorelec. On je vsakemu dobrohotec tovariš. Prosimo ga tem potom, da še letos tekom meseca oktobra (torej še v počitnicah) priredi pardnevni učni tečaj v košarstvu za učiteljstvo, da se moremo naučiti najpotrebnejšega (elementov) iz te stroke. To bo rad storil in — in hvaležni mu bomo za trud. Deželni šolski svet pa bi naj dal poleg ukaza udeležencem tečaja primerno podporo.

Tovarišem, ki se za košarstvo količkaj zanimate, pa tem potom priporočam, da se tečaja tudi častno udeležiti — vsaj po eden z vsake šole. Ako se pa moj predlog ne realizuje, so ta in podobni upoštevanja vredni ukazi naših šolskih oblastev prazna reč in samo na — papirju. Razvoju našega šolstva in blaginji ljudstva pa ne koristijo čisto nič!

Florianus.

Splošni vestnik.

Poverjenike Slovenske Šolske Matice prosimo, da pobere letnino (4 K) za l. 1910. ter jo z imenikom vred pošljejo društvenemu blagajniku Jakobu Dimniku, v Ljubljano.

Člane Slovenske Šolske Matice iz Ljubljanske okolice prosimo, da pošljejo letnino vsak zase ali pa tudi več skupaj naravnost blagajniku Jakobu Dimniku v Ljubljano.

Listnica uredništva.

A. L. v K.: Kadar končamo ta listek, pride Vaš spis na vrsto.

Od splošne draginje nezadeta je ostala najfinejša izmed vseh žitnih kavinih vrst, namreč Franckova Perl-ržena kava z znamko „Perlo“. — Ta priznana izborna vrsta se dobiva pri vseh gg. trgovcih po 1/2, 1/4 in 1/8 kg po poprejšnjih cenah. — Svarilo pred ponaredbami in nujna prošnja, da naj se le originalni zavoji z imenom „Franckov Perlo“ in s tovarniško znamko „kavni mlinček“ sprejemajo.

Našim rodbinam

priporočamo 52—20

Kolinsko cikorijo

! Ozirajte se na tvrdke, ki objavljajo svoje oglase v Učiteljskem Tovarišu.

Čez

FLORIAN

ga ni! 51—38

Po njem ti jed diši,
Želodec ne boleha
In glava ne boli!

Zahtevajte izrečno „FLORIAN“!
Zavračajte ponaredbe!

Ljudska kakovost liter K 2-40
Kabinetna kakovost . . . 4-80
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.
Postavno varovano.

Slavnim šolskim vodstvom in gg. učiteljem vljudno priporočam svojo

izvrstno urejeno knjigoveznico.

Izvršujem vsa v knjigoveško stroko spadajoča dela.

Za šolske in druge knjižnice sem upeljal posebno trpežno in lično vezavo, namreč v celo močno platno ravno za isto ceno kakor do sedaj pol platno. Pri večjih naročilih 10% popusta.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

Anton Janežič knjigovez 12—11
Ljubljana, Florijanske ulice 14.

Umetna knjigoveznica

Fr. Breskvar 12—8
v Ljubljani

Filipov dvorec, poleg Frančiškanskega mostu za vodo se priporoča slavnim šolskim vodstvom in gg. učiteljem v izdelovanje vsakovrstnih knjigoveških del.

Na večja dela popust!

Jernej Bahovec
trgovina s papirjem
poleg Prešernovega spomenika
priporoča slavnemu učiteljstvu in drugemu občinstvu svojo bogato zalogo šolskih potrebščin, papirja, zvezkov, šolskih knjig, pisalnega in risalnega orodja, umetnin, trgovskih knjig, razglednic itd. 26—20

Ljubljanske Benetke
so zopet odprte.
17—15 Slav. občinstvu se vljudno priporoča
Kavarna „Prešeren“.

Jakob Šuligoj
urar c. r. drž. železnice
Gorica, Gosposka ul. 25
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih zlatih, srebrnih in stenskih ur, budilk i. t. d. :: Zaloga zlatnine in srebrnine. 52—10

Zaloga vsakovrstnih šivalnih strojev za krojače, čevljarje, in vse druge obrti.

Pri meni je vsak stroj za 10 do 20 K ceneji in jamčim za prodani stroj od 5 do 10 let.

Prodajam tudi na obroke.

Svarilo!
Kdor hoče kupiti šivalni stroj, naj se ne da vplivati po oznanilih, ki imajo namen, pod izrabo imena 24—15

Singer
prodajati rabljene stroje, ali pa take, zastarelega sistema. Opozarjamo na to, da se naši šivalni stroji ne oddajajo prekupovalcem, temveč se v lastnih prodajalnah prodajajo direktno občinstvu.

Le v prodajalnah, ki imajo takele izobeske, se dobe originalni Singerjevi šivalni stroji.

Singer Co.
delniška družba šivalnih strojev.
Kočevje, Glavni trg.

Zagreb.

Cenjenim gospodinjam priporočamo najtopleje
pravi Franckov: primatek k kavi
kot najboljši kavni surogat,
izdelovan iz tozemskih surovin
v domači tovarni
Henr. Francka sinov
v Zagrebu.

Kraj. hrv.-slav.-dal. dežel.-vlad. ukaz 31. jul. 1900: št. 3767.

Varstvena znamka.

Mal položi dar, domu na oltar!

Rabite sami, priporočajte slovenskemu občinstvu in zahtevajte vedno in povsod edino le

družbeno 10-8

toaletno milo, stearinove in parafinove sveče v korist

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ki jih izdeluje in razpečava

J. Pilnáček,

e. kr. dvorni tovarnar, Kralj. Gradec-Češko.

Odlikovana 38-25

Prva kranjska tvornica klavirjev

Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5 blizu Gradišča

Rudolf A. Warbinek

priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene planine, klavirje in harmonije tudi samoigralne za gotov denar, na delna odplačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in najceneje.

Največja tvornica na jugu Avstrije.

Jamstvo 6 let. Eksport v vse dežele.

Gričar & Mejač

v Ljubljani, Prešernove ulice 9

priporočata v veliki izbiri po najnižji ceni obleke za gospode in dečke, površnike za gospode in dečke, obleke za otroke, žakete za dame, paleta za dame, plašče za deklice itd. itd.

Nepremočljive pelerine iz lodna ali velblodje dlake (Kamelhaar) v vseh velikostih.

Gg. učiteljem in učiteljicam popust za »Učiteljski konvikt«. 12-11

Nizke cene elegantna oblika velika trpežnost so lastnosti, ki jih ima

! obuvvalo !

češke trdke

V. Havel v Blatni

(Južno Češko). 52-22

Cenik, v katerem je navedeno podrobno navodilo za jemanje mere, pošljem takoj franko.

Definitivnim učiteljem dovoljujem na željo male mesečne obroke.

Nepriležno blago rad zamenim!

Poprave čevljev se izvršujejo kar najskrbneje.

Najnižje cene. Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikuž
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

52-35

Največja in najstarejša tovarna

lončenih pečij in lončenih izdelkov

A. Drelse
Ljubljana

Priporoča se slavnemu občinstvu in cenjenemu učitelstvu v naročilo na **štedilna ognjišča in pečij**

preprosto in najfineje izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih kar najbolj strokovnjaški, zanesljivo in trpežno po najnižjih cenah. Zupniščem, samostanom in šolam znaten popust. — Mnogokrat odlikovan. — Ilustrovani ceniki so na razpolago. 46-33

Modistinja
Minka Horvat

priporoča ravno došlo **veliko izbiro športnih kap, klobukov, praznih oblik in vse potrebščine za modistinje po najnižji ceni.**

Sv. Jakoba trg. Bahovčeva hiša.

Avgust Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta 13

priporoča svojo bogato zalogo 52-37 stekla, porcelana, svetilk, okvirov, šip itd. Tintnike za šolske klopi, kakor tudi aparate za fizikalne poizkušnje. Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela.

Lak za šolske table

črn in medel

: Olje proti prahu :

priznana najboljša prodaja

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike! 52-31

Prva avstro-ogr. c. in kr. priv. ameriška tovarna **Cottage-Organs in orgelj-harmonijev.** 52-23

Najboljše

orgelj-harmonije obeh sistemov izdeluje in pošilja najceneje

RUDOLF PAJKR & Komp.,

Kraljevi gradec št. 133 (Češko).

Zaloga: Dunaj, Praga, Budimpešta.

Harmonije na pendel obeh sistemov in vseh velikosti, z natančno orgeljsko mensuro za cerkve, semenišča in kot orglje za vajo.

Pošilja se poštne prosto do zadnje železniške postaje. Gospodom učiteljem visok rabat. Delna odplačila od 8 K dalje.

Cenovniki gratis in franko

Pozor na dom učiteljic!

Kandidatinje, ki napravijo v Ljubljani maturo ali zrelostni izpit za učiteljice, najdejo ljubeznjiv sprejem jako blizu učiteljskega pri g. **A. Glowacki**, vdovi rudniškega inženirja v Komenskega ulici št. 14., I. nad, na levo. Tudi drugim damam z dežele vpeljanim potom učiteljic je dom na razpolago za isto ceno (K 1-20 na dan). Za članice znižane cene. 3-3

Za šolsko mladino

že prispele moderne obleke, površniki, športne suknje in pelerine za dečke, kakor tudi za deklice, najnovjša konfekcija.

Pošilja se tudi na izbiro na deželo. Cene jako nizke.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIČ

52-26

Ljubljana, Mestni trg števil. 5.

Modna in športna trgovina

Modna in športna trgovina

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice, čipkasto blago, žipke, vložki, svilnate vezenine, Jabots, fichus, damski ovratniki in kravate, svilnati in baržunasti trakovi, pozamentrija, porte, žnore, resice, krepince, krepji in flori za žalovanje.

Šerpe iz svile in čipk.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge in odeje za vozičke, sukance za šivanje, pletenje in vezenje. Dišave, mila in ustna voda. Narodne vezenine, zastave, trakovi in znaki i. t. d. 52-36

P. MAGDIČ, LJUBLJANA

Perilne, volnene in svilnate

bluze

spodnja krila iz batista, klota, listra in svile, hišne halje, predpasniki, vse vrste damskega perila, moderei, pasovi, rokavice, domači čevlji, galoše, nogavice, solčniki, dežniki, štrikane jope, čepice in gamaše za šport, žepni robci, kopalno perilo.

Posebni oddelek v I. nadstropju za **damske klobuke, slamnike**, oblike in vse nakitne predmete za klobuke, pajčolan, **kitničarja** in delavnica za moderniziranje klobukov, žalni klobuki vedno na skladišču i. t. d.

Nasproti glavne pošte.

Oddelek za gospode:

Klobuki, cilindri, slamniki, čepice.

Srajce, spodnje hlače, spalne srajce, predpasniki, ovratniki, zapestnice, žepni robci, nogavice, rokavice, kravate, naramnice, podveze, dr. Jagrovo zdravstveno perilo, dežniki, dežni plašči, galoše, gamaše, odeje za potovanje, palice, ščetke za obleko, lase in zobe. Za turiste: pelerine, nahrbtnike, dokolenice, gamaše, plezalni čevlji, palice, vrvi, cepini, dereze, aluminijeve posode, thermos. **Potrebščine za sankanje, tenis in lovce.** — Sokolske potrebščine.

Nasproti glavne pošte.

35-31

Kamnoseški izdelki iz marmorja za cerkvene in pohištvene oprave spominki iz marmorja, granita ali sijena, apno živo in ugašeno se dobi pri

ALOJZIJU VODNIKU

kamenarskem mojstru

= Ljubljana =
Kolodvorska
ulica =